

■ ...kik a jemeniták? Az Arab-félszigeten már a középkor óta éltek zsidók. Az arab vezető, az imám parancsára évszázados szokássá vált, hogy szigorúan elkülönülve, csekély jogokkal kellett élniük. Mindezeknek köszönhető, hogy 1948-ban, az új zsidó állam hírére, óriási fizikai erőfeszítések árán az egész félsziget területéről, a gettókban Aden kikötővárosába vándoroltak a zsidók, hogy a szabadabb élet reményében elhadjohassanak az új hazába. A briteknek (mert Aden angol gyarmat volt akkor) nagy nehézségeik voltak a sok ezer ember evakuálásával. A Palesztina földjére érkezett jemeniek, a jemeniták azonban ott is megőrizték elkülönülésüket. Sokan nem is tartják őket igazi zsidónak. A középkori szokások között élők között persze mindig is voltak fiatalok, akik ki akartak törni az elzártságból, és a modernebb életet akarták választani.

■ ...a kereszténység Constantinus rendelete 321-ben tért át a zsidó sabbatról (szombat) a vasárnapi pihenőnapra.

■ ...honnan származik, hogy péntek 13-a balszerencsés nap? IV. (Szép) Fülöp francia király 1307. október 13-ára, péntekre tűzte ki széles körű akcióját a templomos rend tagjainak megsemmisítésére. Szétküldött parancsait ugyanabban az időben kellett felbontani, s így országszerte nekiláttak a templomosok elfogásának, majd vallatásuknak és máglyára vetésüknek, valamint rendházaik kirablásának. Azóta a nyugati kultúrában ez a nap ómen.

■ ...1872 decemberében a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében különleges hangversenyre került sor? Zenei hírességek feleségei adtak koncertet. Robert Schumann felesége, Klára zongorán játszott, Joachim József hegedűkirály felesége, Amália dalokat adott elő.

■ ...Matisse több festményen örökítette meg első gyermekét, Margot-t. Mindig fekete nyakszalag látható a képeken. Ennek oka az, hogy Margot gyermekkorában diftérián esett át, megoperálták, s a nyakon hordott sál a heg eltakarását szolgálta.

■ ...a zseniális festőművész, az 1948-ban Kosuth-díjjal kitüntetett Egry József (1883–1951) szinte egész életében szegénységben tengő-

dött. Mint a Széchényi Könyvtárban őrzött visszaemlékezéseiben leírja – 1905-ben Párizsban „sokszor hajnalban bementem a városba az éjjeli mulatók környékére, hogy egy pár frankot szedjek össze a mulatók által elszórtakból az úton a koldusokkal együtt. Szomorú volt.”

■ ...Dr. Kiss Ferenc (1889–1966) legendás anatómus professzor volt öt évig Szegeden, majd 1934-től 1961-ig (!) Budapesten. A konzervált emberi testrészek között eltöltött tudós élet mellett Kiss professzor professzionálisan foglalkozott a hit kérdésével is. A főbb műveinek lexikonbéli felsorolásában található a halála után kinyomtatott *Ti vagytok a föld sója* – igehirdetések gyűjteménye és az *Üdvösség útján* is. 1939-ben, a Szabad Egyetemen „A halál” címmel tartott előadásában szembeállította egymással a dogmatikus és a tapasztalati kereszténységet – az utóbbi javára. A Magyarországon több gyülekezetben működő Keresztény Testvér Gyülekezet elnevezésű szabadegyház Kiss Ferenc tanait tartja követendőnek.

■ ...vannak lapszerkesztők, akik bíznak önmagukban. Lehel Ferenc (1902–1975) a magyar művészettörténet-írás különleges alakja. Csontváry és Gulácsy művészetének egyik felfedezője, mindkettőről írt monográfiát. 1934–35-ben *Nemzeti Művészet* címmel folyóiratot adott ki, amelynek teljes anyagát maga írta!

■ ...szeptember 24-én Barcelonában megemlékezést tartottak a Nou Camp stadionban, a Bajnokok Ligája-győztes labdarúgócsapat otthonában, mert ezen a napon volt 52. évfordulója a 100 ezer férőhelyes aréna felépülésének. Ebből az alkalomból ünnepélyesen leplezték Kubala Lászlónak, az FC Barcelona legendás játékosának két méter magas szobrát. Két éve utcát is neveztek el róla a katalán városban. A legendás fedezet 1927. június 10-én született Budapesten és 2002. május 17-én hunyt el Barcelonában. Kubala László legalább annyira fontos a spanyoloknak, mint Magyarországnak. A *World Soccer Magazine* összeállításában bekerült a 20. század 100 legnépszerűbb játékosa közé. Egyedülálló rekordként három válogatottban is szerepelt: a magyarban háromszor, a csehszlovákban hatszor, majd a spanyolban – immár világklasszisként – tizenkilencszer.